

*samen zoeken
samen bloeien*

**PLAN VAN AANDACHT
VOOR DE
WIERDEKERK
2026-2031**

*Protestantse Gemeente
Adorp Wetsinge Sauwerd*

Beste lezer...

We leven in een warrige, overweldigende en ingewikkelde tijd. En misschien hebben mensen van alle tijden dat wel gezegd, maar het overvalt ons de laatste jaren als een iets te koude douche. Dit is een tijd waarin zekerheden wankelen. Jonge mensen hebben geen vertrouwen in de toekomst, er is veel eenzaamheid en psychisch lijden, aandacht wordt voortdurend gekaapt door technologie, de huizenprijzen zijn torenhoog. En de grotere lijnen van deze wereld geven ook niet veel hoop: instabiele wereldpolitiek, klimaatcrisis, oorlogen, de groei van extreemrechts, vreemdelingenhaat.

En dus stellen we ons vragen: hoe ziet onze toekomst eruit, en die van onze kinderen en kleinkinderen? Wat moet ik geloven en wat niet? Wanneer is mijn leven zinvol? En waar is God in dit alles?

Als Wierdekerk van Adorp, Wetsinge en Sauwerd geloven we dat je het niet in je eentje hoeft te doen. Wij willen een plaats zijn waar je mag komen met alles wat je meedraagt. Geen plek waar je verteld wordt wat je moet, maar waar jou verteld wordt wie je bent: geliefd en gezien door God. Een thuis waar je broeders en zusters ontmoet – mensen met wie je het samen doet, samen zoekt en samen draagt. Een heilige plek misschien zelfs, waar hemel aarde raakt en van waaruit je weer verder kunt, om liefde verder te brengen.

Nieuwsgierig? Hieronder lees je waar de Wierdekerk voor staat.

Ruimte

De Wierdekerk is een kerk met ruimte. Ruimte om te zijn wie je bent, wat je ook precies wel of niet gelooft, hoe je leven ook gelopen is of nog zal lopen, van wie je ook houdt en hoe je je ook voelt. Hier is ruimte om je geloof te ervaren op je eigen persoonlijke manier, ruimte om God te zoeken en te ontmoeten. In de Wierdekerk ben je welkom als zoeker en twijfelaar, als doorgewinterde gelovige en als

ontdekkende nieuwkomer, als kleine baby en als negentiger. Je mag opademen, omdat je je niet groot hoeft te houden.

Ontmoeting

Vanuit die overtuiging van ruimte zet de Wierdekerk tegelijkertijd de gemeenschap centraal: zonder ontmoeting kan het niet. Ontmoeting met God, ontmoeting met elkaar, ontmoeting met onszelf – en vaak loopt dat allemaal in elkaar over. Je leeft niet alleen, maar in verbinding, met de ander en de Ander. Dit is een belangrijk tegenwoord in een tijd waarin het voelt alsof we van elkaar wegdrijven – niet omdat we dat willen, maar omdat het zomaar gebeurt. De kerk geeft een tegengeluid door een gemeenschap te zijn van mensen die je niet zelf uitkiest: ze worden jou gegeven als broers en zussen. En net als een echte familie kan dat ook weerbarstig zijn.

Betekenis

En dan, als je de ruimte voelt om jezelf te zijn, en je verbinding ervaart: dan gaat het ook over betekenis. Het gaat over de diepere lagen in ons leven, het gaat over zingeving, over geloof. Soms vind je die betekenis alleen al door er te zijn, maar vaak ook krijg je in de kerk dingen aangereikt waarmee je verder kunt. Woorden uit de Bijbel, liederen, gebed, stilte, gesprek. In de kerk maken we de verbinding tussen oude woorden – Bijbel, traditie – en nieuwe woorden – ons leven nu. Geloven is dus concreet: het zegt ons iets over deze tijd en ons leven vanuit de rijke traditie waarin wij staan. Nog concreter wordt het als we met elkaar in gesprek gaan en onderzoeken wat geloven voor verschil maakt. Voorzichtig zoeken we dan naar hoe we God ervaren in ons leven, waar we Geestkracht voelen, en hoe wij Jezus Christus willen navolgen.

Hoop

En tenslotte: als gemeenschap leven we met hoop midden in deze woelige wereld. Hoop omdat God ons en deze wereld vasthoudt en liefheeft. Die liefde maakt alle verschil. Die liefde en dus die hoop geeft ons vergezichten – en zo gaan we dan op weg en willen we verschil maken: door de liefde, vrede en vreugde van God uit te delen en verder te brengen. Die hoop geeft ons dus het fundament om goed te doen. Want we voelen ons geroepen om te dienen, te delen en te zorgen voor de mensen die we herkennen als onze naaste: dichtbij, ver weg.

Je zou zo de missie van de Wierdekerk kunnen samenvatten: *een plaats zijn van ruimte, ontmoeting, betekenis en hoop voor alle mensen in onze dorpen*. Het motto hierbij: *samen zoeken, samen bloeien!*

Daarom is de Wierdekerk van waarde: waard om bewaard te worden.

De feiten

De gemeente rondom de Wierdekerk is een kleine gemeente: er zijn 164 belijdende leden, en 123 doopleden: in totaal 287 leden. Het kerkgebouw is gebouwd in 1898 en is vanaf 14 januari 2007 het huis van de Protestantse Gemeente Adorp-Wetsinge-Sauwerd.

De droomgroep

Het afgelopen anderhalf jaar is de droomgroep op pad gegaan: met de missie om de waarde van deze gemeenschap verder te onderzoeken en een richting te bieden voor de toekomst. Want zoals vele andere kerken stellen ook wij ons de vraag: hoe zal de toekomst van de kerk eruitzien? Moeten en kunnen er nu keuzes gemaakt worden die nodig zijn om gezond kerk te blijven?

De droomgroep is begonnen met dromen. Dromen over de toekomst, maar met de voeten stevig geplant in het nu. Dat 'nu' was het

vertrekpunt: wat zijn de dingen die de Wierdekerk tot plek van waarde maken? Wat willen we behouden voor de toekomst en voor het dorp? Vandaar ook de naam van dit document: Plan van aandacht. Geen grote koerswijzigingen, maar een versterking van wat er is.

In ons traject hebben we veel mensen gesproken. Zo hebben we gemerkt dat de gemeenschap rond de Wierdekerk echt staat voor die ruimte en ontmoeting. Er is veel openheid voor verandering en flexibiliteit, maar er is ook liefde voor het vertrouwde en de traditie. Het is dan ook steeds het doel geweest voor de toekomst om die twee in balans te houden: vernieuwing en vertrouwdheid.

Hoofdvraag en deelvraag

Hoe kunnen we kerk zijn en blijven?

1. Hoe geven we ons geloof door? Thema: jeugd
2. Hoe vieren wij? Thema: vieren
3. Hoe zijn we kerk naar buiten? Thema: kerk in het dorp
4. Hoe houden we het vol? Thema: taken
5. Hoe bewaren we ons thuis? Thema: kerkgebouw en financiën

Geniet van het lezen van deze hoofdstukken!

De droomgroep:

Patrick

Gertine

Hanneke

Johan

Bert

Karin

HOOFDSTUK 1: HOE GEVEN WE ONS GELOOF DOOR?

THEMA: JEUGD

Het jeugdwerk van de gemeente rond de Wierdekerk vindt plaats vanuit dit uitgangspunt:

Alle kinderen zijn kinderen van God die wij mogen helpen en begeleiden bij hun eigen geloofsweg.

Vanuit onze overtuiging dat God liefde is, willen we dat de kerk een plek is waar kinderen en tieners graag komen. Waar ze zich thuis voelen (hun schoenen uitdoen) en veilig voelen (iets van zichzelf durven laten zien). In de kerk mag je zijn wie je bent, omdat God van je houdt zoals je bent. We geloven dat het van groot belang is om kinderen en jonge mensen mee te geven dat je in de kerk ruimte krijgt, dat het een plek is waar ze graag komen, zodat ze altijd later in hun leven de weg terug kunnen vinden. We vertellen ze graag de Bijbelse verhalen, die een bron zijn voor hun eigen geloof en houvast.

De kerk is geen plek waar je van alles moet (er moet doordeweeks al zoveel!), maar er is vrijheid om op onderzoek uit te gaan en samen te ontdekken wat geloof vandaag betekent. Zowel ouders als kinderen vinden in de kerk een moment van rust, ontmoeting en verdieping.

De nadruk ligt dus meer op *zijn* en *ontdekken*, dan op *leren*.

Dat krijgt vorm in de **Kliederkerk** – een plaats waar de Bijbelse verhalen met alle zintuigen verkend worden. Ook op vaste momenten in het kerkelijk jaar zoals **Palmpasen** en **Kerst** zijn er vieringen waarin kinderen op hun eigen manier kunnen proeven aan de grote Bijbelse verhalen. Tijdens de gewone kerkdiensten is er de **kidsclub** waar kinderen zelf op ontdekking gaan, daarvoor zijn de **verhalenkasten** gemaakt: vol materialen die passen bij het kerkelijk jaar, waarmee kinderen zelf aan

de slag kunnen. In **generatiediensten** is er nadrukkelijk de ruimte voor alle leeftijden om zonder voorbehoud mee te doen.

Voor tieners zijn er verschillende momenten van ontmoeting en bezinning. Er zijn de maandelijkse **tienerdiensten** waar de inhoud van het christelijk geloof centraal staat. Ook zijn er **vrijdagavonden** met eten, waarin de predikant met de tieners in gesprek gaat. Predikant en jeugdouderling maken een jaarplanning, waardoor de inhoudelijke momenten op elkaar aansluiten. Daarnaast gezellige activiteiten van het **JOC** waar het gaat om verbinding.

Zorgen en vragen

Het kinder- en jeugdwerk in de gemeente blijft een punt van aandacht. Als kinderen gedoopt worden, belooft de hele gemeente hen bij te staan op hun geloofsweg, maar in de praktijk zijn het vooral de ouders zelf die als groep het kinderwerk op zich nemen. Alleen bij de oppasdienst zijn er ook oudere gemeenteleden die zich inzetten. Ook de huidige vorm van de kindernevendienst (de kinderclub) vraagt om evaluatie en doordenking. Het vraagt op deze manier minder voorbereiding voor degenen die de leiding hebben, maar er is niet structureel een bijbelverhaal, lied of gesprek. De vraag is of we hier niet iets laten liggen: hebben kinderen – en ouders – niet méér nodig van de kerk? En zo ja, wiens opdracht is dat dan? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het kinder- en jeugdwerk gedragen wordt door de hele gemeente, en dat het echt voelt als een gezamenlijk gedragen taak?

Dit blijft een urgent thema.

Richtingaanwijzers van de droomgroep

- Nodig is bezinning op de **balans tussen ontdekken en leren**, de balans tussen wat we als kerk aanbieden en de behoefte van ouders en kinderen. Dit is een doorgaand proces dat vooral

gestalte krijgt in de jeugdraad. Maar ook in gesprek als ouders onder elkaar.

- We zoeken naar manieren om de **inhoud** van het geloof beter mee te geven aan jongeren. Dat ze concrete handvatten hebben in hun geloof. Predikant en jeugdouderling bezinnen zich hierop.
- De hele gemeente mag betrokken zijn op de vraag: hoe kan **geloofsopvoeding** een taak worden van **ons allemaal** (en niet alleen van de ouders)? Dit kan in de vorm van een avond met een externe expert, of een gemeenteavond en gezamenlijk gesprek.

HOOFDSTUK 2: HOE VIEREN WIJ?

THEMA: VIEREN

De vieringen op zondagmorgen zijn het middelpunt van de gemeente rond de Wierdekerk. We volgen het ritme van het kerkelijk jaar met de feesten van Kerst, Pasen en Pinksteren en de voorbereidingstijden van Advent en de Veertigdagentijd, en alle andere bijzondere tijden van het jaar: de Stille Week, Hemelvaart, Gedachteniszonondag. Ook doordeweeks wordt er gevierd, zoals bij de vespers in de Veertigdagentijd, biddag en dankdag, en bij eenmalige vieringen zoals Taizédiensten en Lessons & Carols.

Als het gaat om de vieringen van Wierdekerk, zijn er aantal polen waartussen we ons steeds bevinden.

1 traditie en vernieuwing

Het is fijn om te weten waar je aan toe bent als je in de kerk komt. Mensen hechten aan vertrouwde en herkenbare vieringen. Toch is traditie niet het enige dat speelt: ook nieuwe vormen en creativiteit zijn belangrijke waarden, zeker ook voor jongere generaties. Is het niet zo dat de Geest ook beweeglijk is, en mensen steeds op nieuwe manieren aanspreekt? Het is daarom belangrijk een balans te vinden tussen traditie en vernieuwing. Het kerkelijk jaar is daarvoor een prachtig houvast: in een tijd waarin mensen steeds meer 'event-achtig' leven past het om steeds toe te werken naar een klein hoogtepunt in het jaar. Niet alleen Kerst, Pasen en Pinksteren, maar ook feesten als Sint Maarten, Maria Lichtmis en Sint Jan zijn hoogtenpunten waar we als gemeente naartoe zouden kunnen leven. Zo breng je beide polen dicht bij elkaar: de oude kerkelijke tradities samen met de vernieuwing voor deze tijd.

Als het gaat om generatiediensten, zien we meer kerkgangers dan bij een gemiddelde gewone viering. Dat betekent niet dat we vaker

generatiediensten moeten organiseren – het betekent wel dat het voorziet in een behoefte. Een behoefte waar aandacht voor nodig blijft.

2 verheven en alledaags

Gewone taal – daar houden we van. Tegelijk is dat niet 'plat'. Het is belangrijk dat wanneer je in de viering bent, dat je opgetild wordt, dat je even buiten het gewone leven geplaatst wordt. Dat betekent niet dat alles met plechtige verheven taal moet, dat kan ook met begrijpelijke maar zorgvuldige en verzorgde taal met liederen die daar goed bij passen. Alledaags: ja graag, als dat betekent dat het aansluit bij het alledaagse leven – maar niet als dat betekent dat wat je in de kerk doet, hetzelfde is als je thuis doet. Rituelen als de zegen, als de Maaltijd van de Heer, doop en gedachtenis, zijn vormen die niet alledaags zijn, maar wel betekenis geven aan ons gewone leven van alledag.

3 luisteren en meedoen

Wie naar de kerk gaat, is geen passieve toeschouwer, maar deelnemer. Het is 'onze' viering en niet de viering van de voorganger. Soms kunnen kerkdiensten te passief aanvoelen en zitten we te lang. Daarom zijn we het afgelopen jaar begonnen met staan bij het zingen: dat geeft beweging en laat ook zien dat we het zingen tot Gods eer serieus nemen. Hoofd, ziel en lichaam doen mee. Toch is ons kerkgebouw daar ook weer niet geweldig geschikt voor door de zichtlijnen en de klapbanken. Voorlopig kiezen we daarom voor rust en wat minder beweging.

Overige momenten van participatie zijn: welkom & mededelingen, responsies, lectoren, gebedenboek, musici, moment met de kinderen. Zo wordt het een viering van de gemeente waarin verschillende mensen een aandeel hebben.

4 kerkgebouw: vertrouwddheid en vernieuwing

We houden van ons kerkgebouw. Het is een thuis, een plaats waar herinneringen besloten liggen. De vorm van de kerkzaal is prettig: half rond, zodat we elkaar kunnen zien. Toch zijn er ook wat zaken

verouderd. De liturgische tafel staat te laag en te ver naar voren voor de zichtlijnen. De preekstoel neemt veel ruimte in en de banken bieden weinig flexibiliteit. Het is goed om op deze punten te bespreken of verandering mogelijk is. Dit wordt meegenomen in het nadenken over het kerkgebouw – zie ook het hoofdstuk over dit onderwerp.

5 muziek

Wat betreft muziek zijn de vieringen vrij traditioneel. Bij de meeste kerkdiensten wordt het orgel gebruikt als hoofdinstrument, soms afgewisseld met een lied via YouTube. Er zijn ook organisten die goed overweg kunnen met de piano, en bij de generatiediensten gaat de begeleiding via de piano. Een paar keer per jaar worden er musici gevraagd: een band, of een blazersensemble. Rond Kerst is er regelmatig een koor, en studeert een groepje uit de gemeente zelf liederen in.

De gemeente houdt van zingen, maar we zijn beperkt door het aanbod aan musici uit ons midden. Dat is weleens jammer, want muziek is zo belangrijk. We missen nu liederen die een solostem nodig hebben, nieuwere liederen, canons, a capella zingen... noem maar op.

Richtingaanwijzers van de droomgroep

- Meer nadruk op **het kerkelijk jaar** als eenheid om ritme en structuur te vinden, in de kerk maar ook thuis. Is het mogelijk om met een groepje mensen toe te werken naar het volgende feest en dat ook vorm te geven voor jong en oud? Een punt voor de commissie erediensten.
- De **generatiediensten** als diensten van en voor de hele gemeente: mede voorbereid door gemeenteleden van diverse achtergrond.

- Dit is een blijvend aandachtspunt: dat de vieringen gedragen worden door de **hele gemeente** en dat het niet voelt alsof je een passieve toeschouwer bent.
- Ook is er het verlangen om op een goede manier structureel **meer muzikaliteit** in te brengen in de vieringen. Bijvoorbeeld door een vast groepje gemeenteleden dat een koor/cantorij vormt, door een vaste musicus in te huren voor een impuls aan de gemeentezang. Vraag hierbij is: mag dit iets kosten? Ook dit is iets wat de commissie erediensten kan meenemen, in samenspraak met kerkenraad en kerkrentmeesters.

HOOFDSTUK 3: MEER NAAR BUITEN?

THEMA: KERK IN HET DORP

De Wierdekerk is een vast gegeven in onze dorpen. Er liggen op allerlei zichtbare en meer onzichtbare manieren lijntjes naar de rest van de dorpen. Een paar voorbeelden hiervan zijn:

- Voedselbankactie en Dorpstafels door de diaconie (samen met de diaconie van de NGK);
- Kliederkerk: laagdrempelige vorm van kerk-zijn, gericht op gezinnen;
- De lichtjestocht voor Kerst, georganiseerd door beide kerken samen met de school;
- Lichtjesavond op Allerzielen, door beide kerken & dorpsbewoners;
- Financiële steun voor de dorpswinkel;
- Kerstnachtdienst in Adorp in samenwerking met het lokale koor;
- Lezingen van de commissie Vorming & Toerusting.

En dan zijn er nog de talloze gemeenteleden die als vrijwilliger zich inzetten op alle plaatsen binnen het dorp: dorpswinkel, dorpshuis, voetbal, oranjevereniging, historische kring, en meer. Al die plaatsen staan overigens, net als de kerk, onder druk: het vinden van mensen om alles draaiende te houden en te blijven financieren, is zwaar.

De kerk is dus verweven met het dorp. Of, beter gezegd: de mensen zijn verweven met het dorp en zetten zich op vele plaatsen in. De kerk zelf is voor veel mensen een gesloten gebouw waar ze nog nooit zijn geweest. Daarbij komt nog de historie van het dorp; er zijn veel dorpsbewoners die negatieve ervaringen hebben met de kerk en er daardoor niet snel meer zullen binnenkomen.

Onze gemeente is niet meer de strenge en oordelende gemeente zoals die vroeger wel ervaren is. Nu is er een sfeer van acceptatie en openheid: voor ruimte en betekenis. Je hoeft niet veel te geloven om toch welkom te zijn. En als het gaat om contact met het dorp, gaat het

ook niet om mensen 'erbij' te krijgen zodat het voortbestaan gegarandeerd kan worden. Het gaat erom dat je een gezamenlijk doel hebt, bijvoorbeeld het verminderen van eenzaamheid of versterken van verbinding.

Het gaat om de vraag hoe de Wierdekerk van betekenis kan zijn voor alle mensen.

Richtingaanwijzers van de droomgroep

De droomgroep ziet verschillende kansen, maar het blijft de vraag wie dit kan oppakken in een gemeenschap die al moeite heeft zichzelf overeind te houden. De kerkenraad, de commissie erediensten en de groep die bezig gaat met het kerkgebouw kunnen deze adviezen in hun achterhoofd houden en inzetten op het juiste moment.

- Samenwerking zoeken met mensen om de kerk heen:
 - a. Lokale kunstenaars: hen benaderen voor bijvoorbeeld een concert, expositie, of bijzondere dienst;
 - b. Dorpsbewoners met een goed verhaal: 'Preek van de Leek';
 - c. Omwonenden betrekken in de plannen rondom het kerkgebouw (zie hoofdstuk 5).
- De kerk openen tijdens evenementen, zoals Koningsdag, Bevrijdingsdag, en Kunstvloed.
- Een folder of flyer maken over de Wierdekerk en die verspreiden in het hele dorp, daarin vertellen waar we voor staan. Met concrete uitnodiging voor een open dienst, bijvoorbeeld aan het begin van het seizoen.

Het belangrijkste is om dit thema een punt van gesprek te maken. Misschien dat er vanzelf dan iets gaat borrelen en groeien. (Het mooie is dat de commissie Vorming & Toerusting dit thema al op de agenda heeft gezet in seizoen '25-'26.)

HOOFDSTUK 4: HOE HOUDEN WE HET VOL?

THEMA: TAKEN

Er is veel te doen in een kerkgemeenschap en die taken lopen erg uiteen. Sommige zaken zijn praktisch en hebben te maken met de handen uit de mouwen steken, andere taken gaan over bezoeken of leidinggeven. Sommige taken zijn zichtbaar: het kosterschap, koffiezetten, lector zijn, andere vinden plaats op de achtergrond: schoonmaak, voorgangers en organisten vragen, bezoekwerk.

In een gemeente als die van de Wierdekerk, waar het grootste deel van de actieve gemeenteleden boven de zestig jaar oud is, komt onvermijdelijk de vraag op; hoe houdbaar is het wat we nu doen? Kunnen we alles volhouden, ook in de nabije toekomst?

Op veel punten gaat het goed qua taken. Alles 'loopt'. Toch kraakt het op bepaalde punten ook al een aantal jaar. Dat zit 'm vooral in het zoeken en vinden van nieuwe kerkenraadsleden. Dat lukt alleen met veel moeite. Waarom is dat, en is dat een symptoom van een breder probleem?

Deze vraag heeft een belangrijke rol gespeeld bij het begin van het nadenken over de toekomst van de gemeente. Hoe houden we het vol? Of, anders geformuleerd: hoe bewaren we wat van waarde is?

Wat vaak gebeurt bij krimpende geloofsgemeenschappen, is dat het werk verdeeld wordt over minder schouders. Een logische reflex, want je hebt nu eenmaal minder beschikbare mensen. De droomgroep stelt een andere richting voor: daarover aan het einde van dit hoofdstuk meer.

Eerst: wat is wel, en wat is niet belangrijk

Waarom zijn we kerk? In de antwoorden die op deze vraag gegeven worden, komt vaak het woord 'samen' terug: de gemeenschap is fundamenteel. Je bent met elkaar geloofsgemeenschap, in je eentje zou het maar een kale boel zijn. En wat doe je dan vervolgens samen: dat gaat over delen, vieren, ontmoeten en doorgeven.

En, zo zei iemand treffend: het tobben hoort erbij. Het is niet erg om af en toe een beetje te ploeteren, niet precies te weten hoe het moet. Als alles strak en gestroomlijnd is, dan is elke vorm van spanning of druk eraf, en zonder die spanning is er stilstand.

Veel van die kernelementen komen terug in een ritueel dat gedurende het jaar steeds terugkomt. Het is de kern van de christelijke kerk van alle tijden en plaatsen: het vieren van de Maaltijd. In dat ritueel, dat sacrament (= iets waarin Gods heil zichtbaar wordt), zit het delen, het samen, het vieren, en het verlangen naar het moment dat alles goed is. Daarin balt zich de kern van ons gemeente-zijn samen.

Maar die kern uit zich vervolgens in een breed geschakeerde gemeenschap met allerlei vertakkingen.

Het pastoraat gaat over het omzien naar elkaar. Het onderhoud van het kerkgebouw gaat over zorgen voor een plaats waar iedereen thuis kan zijn. Het jeugdwerk gaat over het doorgeven van ons geloof, maar ook over het samen gemeenschap zijn voor jong en oud. De kerkdiensten zijn de centrale momenten van ontmoeting en vieren. De bloemengroet gaat over het omzien naar elkaar, zowel in de kerk als daarbuiten. Verdiepende momenten, zoals de lezingen van vorming en toerusting, kringen en bijvoorbeeld de wandelkerk gaan over bezinning én ontmoeting. De koffieochtenden zijn een vorm van onderling pastoraat, waarbij ontmoeting centraal staat.

Kortom; alles wat nu in de Wierdekerk gebeurt aan activiteiten, is een uiting van een van de kernwaarden van het gemeente-zijn. Er gebeurt weinig dat niet voortvloeit uit het kerk-zijn. Wat natuurlijk niet wil zeggen, dat de druk op sommige schouders groot is.

Wanneer 'werkt' het?

We hebben als droomgroep ook de vraag gesteld wanneer mensen het gevoel hebben dat het fijn en goed is om werk te verzetten voor de kerk. Wanneer 'werkt' het? Daaruit kwamen een paar mooie, leerzame punten:

- a. Het moet energie geven, of een soort van voldoening.
- b. Het moet bij je passen.
- c. Gevoel van nut: 'fijn dat jij dit doet!'
- d. Je doet het samen en je weet van elkaar wie wat doet.
- e. Heldere grenzen: dit hoort wel, dat niet bij mijn taak.
- f. Stoppen is mogelijk (geen gevoel van: als ik het niet doe, doet niemand het).

Wat is de weg vooruit?

Er ontstaat zo een impasse: enerzijds is er weinig wat afgedaan kan worden als overbodig, en anderzijds is er wel degelijk de moeite om mensen te vinden voor de invulling van alle taken, vooral op het punt van kerkenraadsleden. Wat kan hiervoor een oplossing zijn?

Als droomgroep stellen we een koerswijziging voor, hierbij gesteund door het gesprek dat gevoerd is op de thema-avond over dit onderwerp. Ons voorstel is dit: in plaats van de kerkenraad steeds meer te krimpen, vergroten we die juist.

Richtingaanwijzer van de droomgroep

We stellen voor om de kerkenraad te gaan verdelen in een 'kleine' en een 'grote' kerkenraad. De kleine kerkenraad is praktisch gezien

hetzelfde zoals die nu functioneert: een vergadering om de zes weken, met het minimale aantal ambtsdragers dat nodig is om goede beslissingen te kunnen nemen over de gang van zaken gedurende het jaar.

De grote kerkenraad bestaat uit een ruime groep gemeenteleden uit o.a. de pastoraatsgroepen en de diaconie, aangevuld met extra gemeenteleden. Dat betekent dat iedereen die bezoekwerk doet, iedereen die in de diaconie-commissie zit, en iedereen die wil bijdragen, deel *kan* worden van de grote kerkenraad, en dus geroepen wordt tot een ambt en daarin bevestigd wordt.

Dit betekent *niet* dat er elke zes weken vergaderd hoeft te worden. Deze grote kerkenraad komt namelijk maar eens of tweemaal per jaar samen, voor een inhoudelijke en verdiepende avond over een thema rondom het kerk-zijn. (Bijvoorbeeld een thema uit dit document!) Bovendien is het grote voordeel dat deze leden van de grote kerkenraad ingezet worden als ambtsdragers tijdens de kerkdiensten. Zo kun je de druk die nu ligt op bijvoorbeeld het kleine aantal diakenen, maar ook op de ouderlingen, substantieel verlichten. In plaats van elke drie of vier zondagen, hoef je dan maar – bijvoorbeeld – eens per twee maanden dienst te doen.

Het is, kortom, een voorbeeld van 'omdenken': in plaats van steeds minder mensen voor dezelfde taken, juist steeds meer mensen voor dezelfde taken. Zodat die taken niet als een zware last, maar als gedeelde taak voelen.

HOOFDSTUK 5: HOE BEWAREN WE ONS THUIS?

THEMA: KERKGEBOUW & FINANCIËN

1. KERKGEBOUW

Wie de Wierdekerk binnenkomt, komt meer dan alleen een ruimte tussen vier muren in. Een kerkdienst gaat om ontmoeting en beleving, meer dan luisteren alleen. Een kerk is een heilige ruimte, waar gevierd en gezongen en gerouwd wordt. Er liggen herinneringen aan doop-, trouw- en rouwdiensten, herinneringen aan verbinding met God en elkaar. Wie de kerkzaal binnenkomt, komt een heilige ruimte binnen – de sfeer, de hoogte en de vormgeving nodigen uit tot verstillen en bezinning.

De kerk wordt door sommigen ervaren als een thuis, een plek waar je je goed voelt. Anderen zien het meer functioneel, je hebt nu eenmaal een plek nodig om samen te komen. Maar de liefde voor en de waarde van het gebouw wordt breed gedeeld. Het is goed dat deze kerk, als gebouw, er is: voor de gemeenschap én voor het dorp.

Er zijn momenten waarop de kerk letterlijk en figuurlijk open staat voor dorpsgenoten, zoals de koffieochtend, de lezingen van de commissie Vorming & Toerusting, en de Kliederkerk. Natuurlijk is de kerk altijd open, maar de drempel is vaak te hoog bij de gewone kerkdiensten. De genoemde activiteiten hebben een lagere drempel. Voor het overige is het kerkgebouw voornamelijk gericht op de kerkgemeenschap: voor vieringen, vergaderingen en andere ontmoetingen.

Het is duidelijk dat er zorgvuldig omgegaan moet worden met deze ruimte. Dat roept deze twee vragen op:

- Hoe behouden we dit kerkgebouw voor de volgende generaties?
- Past de inrichting van de kerkzaal nog bij wie we zijn als gemeente?

Behoud van het kerkgebouw

Onze kerk staat doordeweeks veel leeg, dat is jammer. De situatie is dat in Sauwerd er al aanbod is als het gaat om ruimtes van ontmoeting: de koffietafel in de dorpswinkel, en het dorpshuis Ubbegaheem. Op dit moment zien we daarom weinig kansen om de kerk als ruimte aan te bieden aan het dorp, wat de financiële lasten zou kunnen verlichten.

Als het gaat om de vraag of onze kerk niet te groot wordt voor de gemeente, zijn er op dit moment nog geen passende alternatieven. De kerk verlaten om te huizen in het dorpshuis, of 'in te trekken' bij de NGK: voor beide opties concludeert de droomgroep dat er op dit moment geen draagvlak voor is. Wel blijft het een mogelijkheid om – op termijn – samen met de NGK na te denken over één kerkgebouw in het dorp.

Het kerkgebouw heeft waarde, zowel emotioneel als inhoudelijk. Het is het enige gebouw in het dorp dat gebouwd is als kerk – onze broeders en zusters van de NGK huizen in een voormalig groene kruisgebouw. Toch is de kerk ook weer niet 'mooi' genoeg om erop te kunnen rekenen dat veel dorpsbewoners van buiten de geloofsgemeenschap zich erom zullen bekommeren. Het is geen mooi middeleeuws kerkje zoals die van Adorp of Wetsinge.

Oftewel: Het zal van de inzet van de geloofsgemeenschap afhangen om dit gebouw te behouden en open te houden.

Plan van aanpak:

Al tijdens het proces van de droomgroep is besloten om actief in te gaan zetten op onderhoud en renovatie van het kerkgebouw, met de nodige financiële inzet. Hiervoor is in juni 2025 de Dumava-subsidie aangevraagd (en gekregen) om bezig te gaan met herstel en isolatie van het dak. De keuze is gemaakt om waar nodig een deel van het bezit

van de gemeente te gebruiken voor het onderhoud van het gebouw. Ook is er subsidie aangevraagd (en gekregen) van de Solidariteitskas.

Liever ons geld gebruiken, dan het eindeloos in bezit houden terwijl de kerk afbladdert.' En: 'Het is leuk om bezig te zijn met ons gebouw, dat geeft reuring en energie.'

Naast de praktische en financiële overwegingen snijdt ook dit onderwerp een inhoudelijke kant aan: geloven we erin dat deze kerk het waard is om in te investeren? Geloven we dat er een toekomst is, of geven we het bij voorbaat op? Het was mooi om tijdens de gesprekken over de toekomst van de kerk te merken dat er vertrouwen is, vertrouwen dat er altijd een plek zal blijven om te vieren en te ontmoeten, dat het nodig zal blijven – en dat het alleszins verantwoord is om daar nu financieel in te investeren.

Inrichting van de kerkzaal

Kerken worden niet zomaar ingericht. Alles wat zichtbaar is in een kerkgebouw, ook in de Wierdekerk, heeft een theologische betekenis. Protestantse kerken zijn bijvoorbeeld soberder dan katholieke, en de preekstoel staat er centraal: beide punten hebben te maken met het protestantse principe dat het 'geloof uit het gehoor' is. Daarom heeft de preek altijd grote nadruk gehad. Protestantse kerkdiensten zijn diensten van het woord. In de loop van de jaren is er meer en meer ritueel ingekomen: liturgische kleuren, de Paaskaars, een kyrie- en gloriagebed, een liturgische tafel... maar vanouds lag de grote nadruk op de prediker en de preek.

Ook in de Wierdekerk zie je dat terug. De kerkzaal is gericht op de preekstoel. De tafel is niet goed zichtbaar vanaf de galerijen, en de banken staan vast. Er is weinig flexibiliteit, de kerk kan soms leeg voelen doordat mensen vooral achterin zitten, en de gangpaden zijn te smal voor aangepaste stoelen, een rolstoel, of het waardig uitdragen van een kist bij een uitvaartdienst.

Wat de vraag oproept: past de inrichting van de kerkzaal nog bij het huidige karakter van de geloofsgemeenschap?

Wat het karakter van deze geloofsgemeenschap is, wordt in de voorgaande hoofdstukken getekend. Kernpunten zijn ontmoeting en verbinding.

Daarmee vernauwen we de vraag: wat in dit gebouw draagt bij aan ontmoeting en verbinding? En wat draagt niet bij of staat in de weg?

De droomgroep heeft het volgende gedroomd, naar aanleiding van alle gesprekken, geluiden en gedachten.

Stel je voor

Stel je voor dat er in plaats van banken, stoelen komen in de kerkzaal. En dat de preekstoel plaats maakt voor een podium met een liturgische tafel en een kathedr. En dat ook de overige inrichting van de kerkzaal (deels) vernieuwd wordt. Dat er samen met een deskundige een goed plan opgesteld wordt.

Stel je voor...

... dan kun je de hoeveelheid stoelen wijzigen al naar gelang de hoeveelheid mensen.

... dan kun je de opstelling wijzigen als de viering een andersoortig karakter heeft: interactief, gericht op ontmoeting.

... dan kun je tafels tussen de stoelen zetten zodat je informele avonden kunt organiseren, zoals gemeenteavonden, lezingen.

... dan kun je tijdens Kliederkerk spelen met de ruimte, letterlijk en figuurlijk.

... dan kunnen rolstoelen of andere stoelen makkelijker een plekje krijgen.

... dan kun je de kerstmaaltijd voor ouderen in de kerkzaal houden, omdat je er lange tafels kunt neerzetten.

... dan kun je als hele gemeente met elkaar aan tafel.

... dan kun je uitwijken naar de kerkzaal om koffie te drinken, als je in het Oldenhuis over de hoofden kunt lopen.

... dan kun je staand zingen zonder dat de banken klapperen en kun je blijven zitten zonder problemen.

Een flexibele inrichting van de kerkzaal, zo blijkt eigenlijk uit alle bevindingen van de droomgroep, past vele malen beter bij het karakter van onze gemeente dan de inrichting van de kerkzaal zoals die nu is.

Richtingaanwijzer van de droomgroep

Er komt een groepje dat zich gaat bezighouden met de vormgeving van de kerkzaal. Hiervoor wordt een deskundige in de arm genomen. Ook wordt overlegd met de kerkrentmeesters om te zien of er gecombineerd kan worden: onderhoud aan muren, ramen, verwarming of vloer tegelijkertijd met de vernieuwing van de kerkzaal.

De kernwaarden van de gemeente worden hierbij meegenomen: ontmoeting en verbinding met God, met elkaar, en met het dorp.

2. FINANCIËN

De gemeente rondom de Wierdekerk is de laatste jaren financieel redelijk stabiel, al is er de bewuste keuze gemaakt om jaarlijks geld te onttrekken uit de bestemmingsreserve voor de predikantsplaats. De inkomsten uit de Actie Kerkbalans zijn redelijk stabiel – al is het ledenaantal vergeleken met één of meerdere decennia drastisch afgenomen. De stabiliteit van de laatste jaren zegt niets over de komende jaren, maar het geeft een beetje lucht in het denken over de toekomst.

Het vermogen van de gemeente wordt beheerd door het College van Kerkrentmeesters. De jaarlijkse begroting wordt door dit College en door de kerkenraad besproken en goedgekeurd, evenals de jaarrekening. Deze begroting en jaarrekening wordt opgesteld door de penningmeester.

Om de renovatie van het kerkgebouw te bekostigen, zal ondanks de aangevraagde subsidies ingeteerd moeten worden op het vermogen. Dat kan door een deel van het landbezit te verkopen. Het College van Kerkrentmeesters maakt de keuzes rondom het financieel beleid, en de kerkenraad heeft de uiteindelijke verantwoordelijkheid. Grote uitgaven worden overlegd met het CCBB, het Classicaal College voor de Behandeling van Beheerszaken.

Tot slot

Er is veel goeds in de geloofsgemeenschap van de Wierdekerk. Als droomgroep werden we verrast door de positieve geluiden, de hoop en de veerkracht die we zagen onderweg. Natuurlijk hoorden we ook verhalen van frustratie of verdriet, als mensen elkaar onbedoeld of soms bedoeld pijn hebben gedaan. Dat is een kant van kerk-zijn waar we scherp op moeten blijven: dat we elkaar blijven horen, blijven zien, niet vergeten.

Gedurende het droomgroep-traject werd er al van alles in beweging gezet. Plannen voor het kerkgebouw werden niet alleen besproken, maar meteen doorgezet. Ideeën voor het jeugdwerk meteen ingevoerd. Na de bespreking over de vieringen was er enthousiasme om verder te gaan. De commissie V&T ging bezig met het thema 'Kerk in het dorp'.

Dit beleidsplan is dan ook geen document dat af is. Het is een momentopname, dat een inkijkje geeft in een levendige gemeenschap. Een handvat om mee verder te gaan, een aansporing om te blijven bouwen aan deze gemeente, die voor zoveel mensen zo belangrijk is.

Sauwerd, januari 2026

Samenvatting van de richtingaanwijzers

Jeugd:

- Bezinning op de **balans tussen ontdekken en leren**.
- Bezinning op de vraag hoe je **inhoud** van het geloof meegeeft aan kinderen en jongeren.
- **Geloofsoopvoeding** gaan zien als taak van de **hele gemeente** en niet alleen van de ouders.

Vieren:

- Meer nadruk op **het kerkelijk jaar** als eenheid om ritme en structuur te vinden, in de kerk maar ook thuis.
- De vieringen mogen gedragen worden door de **hele gemeente**.
- **Meer muzikaliteit** inbrengen in de vieringen.

Kerk in het dorp:

- **Samenwerking** zoeken met mensen om de kerk heen.
- De kerk vaker **open** tijdens evenementen of als stiltemoment.
- Een **folder** maken over de Wierdekerk en die verspreiden in het hele dorp.

Taken:

- De **kerkenraad** vergroten en verdelen in een 'kleine' en een 'grote' kerkenraad.

Kerkgebouw:

- Een groep mensen aanstellen die zich gaan bezighouden met de **vormgeving van de kerkzaal**.

